

شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان اصفهان در بخش معدن و صنایع معدنی

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۳۶۴۴
اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	وضعیت کلی معادن استان اصفهان
۵.....	مزیت‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در استان اصفهان
۹.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان اصفهان در بخش معدن و صنایع معدنی

چکیده

استان اصفهان با پهنای ۱۰۷۰۲۹ کیلومترمربع و جمعیتی در حدود ۴/۹ میلیون نفر یکی از استان‌هایی است که توانسته اشتغال ۷۵۲۱ نفر را توسط ۴۰۷ معدن فعال استان در سال ۱۳۸۹، فراهم کند. غالب معادن استان اصفهان شامل معادن سنگ‌های ساختمانی است. به‌علاوه معادن دیگری از جمله چند معدن سرب و روی، سنگ لاشه و آهک، مارن و... نیز فعال هستند. از دیگر پتانسیل‌های معدن و صنایع معدنی بالقوه استان می‌توان توجه به سرمایه‌گذاری در ایجاد کارخانجات فرآوری مواد معدنی، سرمایه‌گذاری در حوزه سنگ‌های تزئینی، صنایع سرامیک و... همچنین نگاه ویژه به منطقه آزاد سلفچگان و سرمایه‌گذاری در این منطقه که یکی از راه‌های کمک به پویاتر شدن اقتصاد در این استان خواهد بود اشاره کرد.

مقدمه

اصل رقابت‌پذیری در دنیای امروز، وجود و لزوم برنامه‌ریزی صحیح برای استفاده از سرمایه و منابع محدود و تخصیص بهینه منابع در جهت استفاده از مزیت‌های نسبی را که بیش از پیش تقویت می‌کند، اجتناب‌ناپذیر کرده است. یکی از وظایف اصلی حاکمیت، شناخت مزیت‌های نسبی مناطق مختلف و ایجاد زیرساخت‌ها جهت هدایت درست سرمایه‌ها و منابع برای تولید ثروت و ارزش‌افزوده و تبدیل این عوامل به مزیت‌های رقابتی است و شرط تحقق این اهداف در سایه شناخت دقیق و درست پتانسیل‌های نقاط مختلف کشور در عرصه‌های گوناگون می‌باشد. یکی از مهمترین بخش‌ها در این بین، بخش معدن و صنایع معدنی است که به‌واسطه بالا بودن هزینه‌های حمل‌ونقل و لزوم ایجاد زنجیره ارزش در طول استخراج تا حلقه‌های پایانی زنجیره و عدم توان جابجایی معدن، شناخت پتانسیل‌های معدنی نقاط مختلف اهمیت پیدا می‌کند. در این گزارش، سعی می‌شود با معرفی پتانسیل‌های شناخته شده معدنی استان اصفهان، رشته فعالیت‌های دارای مزیت نسبی در صنایع معدنی استان پیشنهاد شده تا نمایندگان محترم استانی در تصمیم‌گیری برای ایجاد زیرساخت‌ها و توسعه منطقه‌ای، همچنین هدایت درست

سرمایه‌گذاران، اقدامات لازم را معمول فرمایند.^۱

وضعیت کلی معادن استان اصفهان

وضعیت معادن مهم استان اصفهان در سال ۱۳۸۹ در جدول ۱ آورده شده است.

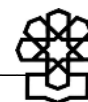
جدول ۱. وضعیت معادن مهم استان اصفهان در سال ۱۳۸۹

ردیف	معادن مهم	تعداد معادن فعال	تعداد اشتغال ایجاد شده (نفر)	ذخایر معدنی (هزار تن)	استخراج واقعی سالیانه (هزار تن)	ارزش تولیدات (میلیون ریال)	شاخص‌های عملکردی بخش معدن استان		
							متوسط تولید هر معدن (هزار تن)	متوسط تولید سرانه (هزار تن)	نسبت استخراج واقعی به ذخایر معدنی (درصد)
۱	سنگ لاشه و آهک و مارن	۱۰۲	۱۰۲۰۹	۲۰۱۰۲۸۳۷	۱۲۴۲۸	۲۱۱۰۲۷۷	۱۲۱/۸	۱۰/۳	۱۷۴/۸
۲	تراورتن	۷۹	۱۰۱۷۰	۲۶۲۰۰۱۲	۱۱۷۰/۸	۳۸۰۰۵۰۲	۱۴/۸	۱/۰	۲۲۵/۲
۳	مرمریت	۷۳	۱۰۷۹۵	۲۴۹۰۷۹۸	۲۰۳۷/۴	۶۹۲۰۷۳۳	۲۷/۹	۱/۱	۳۸۵/۹
۴	سنگ چینی	۵	۷۴۷	۱۰۷۰۶۸۶	۱۱۰۲/۹	۱۶۵۰۴۲۹	۲۲۰/۶	۱/۵	۳۲۱/۵
۵	گچ خاکی و سنگ گچ	۱۸	۱۱۲	۵۰۰۱۳۵	۱۰۷۷/۷	۸۰۰۸۳	۵۹/۹	۹/۶	۷۲/۲
۶	گرانیت	۳۹	۶۵۹	۴۰۰۱۲۶	۳۲۸/۸	۷۷۰۲۷۲	۸/۴	۰/۵	۱۱۷/۳
۷	سرب و روی	۶	۶۵۳	۳۰۰۸۸۸	۵۸۳/۶	۰	۹۷/۳	۰/۹	۰/۰
۸	دولومیت	۱۰	۱۱۵	۲۶۰۷۴۳	۵۳۲/۶	۱۳۰۳۱۴	۵۳/۳	۴/۶	۱۱۵/۸
۹	فلدسپات و کائولن	۶	۴۲	۱۰۰۴۳۵	۱۳۵/۶	۱۳۰۵۵۹	۲۲/۶	۳/۲	۳۲۲/۸
۱۰	بنتونیت	۱۱	۷۶	۸۰۰۵۸	۴۰/۳	۳۰۴۲۲	۳/۷	۰/۵	۴۵/۰
	سایر معادن	۵۸	۹۴۳	۱۴۳۰۳۵۵	۳۸۳۰/۶	۸۷۰۵۲۰	۶۶/۰	۴/۱	۹۴/۸
	کل معادن استان	۴۰۷	۷۰۵۲۱	۳۰۳۲۰۰۷۳	۲۳۲۶۸/۳	۱۰۶۵۳۰۱۱۰	۵۷/۲	۳/۱	۲۱۹/۸

مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

در سال ۱۳۸۹ تعداد معادن فعال استان اصفهان در مجموع ۴۰۷ معدن بوده که به غیر از ۶ معدن سرب و روی فعال، مابقی جزء معادن غیرفلزی محسوب می‌شود و غالب معادن استان اصفهان شامل معادن سنگ‌های ساختمانی از جمله تراورتن، گرانیت و مرمریت است. از دیگر معادن

۱. مبنای این مطالعه، گزارش شماره ۴ «مطالعات پیش امکان‌سنجی برای شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در همه رشته‌های صنایع معدنی با توجه به مزیت‌ها و پتانسیل‌های مناطق کشور» مربوط به استان اصفهان است که توسط دانشگاه صنایع و معادن به سفارش دفتر صنایع معدنی وزارت، معدن و تجارت تهیه شده است. ضمن کسب اجازه از وزارت مزبور، هدف از تهیه این گزارش توسط گروه معدن و صنایع معدنی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آشنایی بیشتر نمایندگان محترم حوزه‌های مختلف استان اصفهان از پتانسیل‌های معدنی و صنایع معدنی به‌منظور توسعه استان است.

این استان می‌توان به معادن سنگ لاشه، آهک، مارن، بنتونیت، گچ و... اشاره کرد.

جدول ۲. میزان استخراج مواد معدنی استان اصفهان در سال ۱۳۹۰

رتبه استان در بین استان‌های کشور	مقدار استخراج مواد معدنی	واحد مقیاس	شرح
-	۳۴۱۰۹۹	هزار تن	کل کشور
۴	۲۶۹۴۷	هزار تن	اصفهان
-	۷/۹	درصد	سهم (درصد)

مأخذ: همان.

همان‌طور که در جدول ۲ آورده شده است در طی سال ۱۳۹۰ سهم استان اصفهان از استخراج مواد معدنی ۲۶۹۴۷ هزار تن بوده است که در حدود ۷/۹ درصد از کل استخراج مواد معدنی کشور را به خود اختصاص داده است در حالی که سهم مساحت استان از کل کشور ۶/۶ درصد و سهم جمعیت استان نسبت به جمعیت کشور ۶/۵ درصد است.

جدول ۳. شاخص‌های مهم معدنی و صنعتی استان اصفهان در سال ۱۳۸۹

شرح	ارزش سرمایه‌گذاری در معادن (میلیون ریال)	ارزش افزوده معادن (میلیارد ریال)	تعداد صنایع معدنی (کارگاه)	تعداد شاغلین صنایع معدنی (هزار نفر)	ارزش سرمایه‌گذاری در صنایع معدنی (میلیون ریال)	ارزش افزوده صنایع معدنی (میلیارد ریال)	مقدار فروش برق به بخش صنایع معدنی (میلیون ریال)
استان اصفهان	۴۰۴،۸۰۹	۱،۴۳۶	۶۰۰	۵۸/۴	۸۸۷۴	۳۰۳۷۰/۶	۹،۴۸۶
سهم در کشور (درصد)	۱۱/۱	۵/۴	۱۴/۴	۲۰/۹	۳۱/۷۶	۲۷/۳	۱۷/۶

مأخذ: سالنامه آماری کشور، مرکز آمار ایران، ۱۳۸۹.

در استان اصفهان ۶۰۰ کارگاه صنایع معدنی مشغول به فعالیت هستند که ۱۴/۴ درصد از کارگاه‌های صنایع معدنی کشور را در خود جای داده است. همچنین در این تعداد کارگاه، ۵۸،۴۰۰ نفر در سال ۱۳۸۹ مشغول به کار بوده‌اند. در همین سال، ارزش‌افزوده صنایع معدنی استان اصفهان ۳۸۰۱۵ میلیارد ریال برآورد شده که نسبت به دیگر استان‌های کشور در رتبه اول جای دارد. سهم ۷/۷ درصدی ارزش‌افزوده صنایع معدنی استان در کل صنعت کشور و سهم ۵۵/۶ درصدی ارزش‌افزوده صنایع معدنی استان اصفهان نسبت به کل صنعت استان اصفهان در نوع خود قابل تأمل است (جدول ۴).

جدول ۴. ارزش افزوده صنایع معدنی استان اصفهان و سهم آن در کل صنعت استان در سال ۱۳۸۹

شرح	واحد مقیاس	ارزش افزوده	رتبه استان در بین استان‌های کشور
ارزش افزوده صنایع معدنی استان	میلیارد ریال	۳۸۰۰۱۵	۱
سهم صنایع معدنی استان در کل صنعت کشور	درصد	۷/۷	-
سهم صنایع معدنی استان در کل صنعت استان	درصد	۵۵/۶	-

مأخذ: محاسبات مشاور براساس نتایج آمارگیری کارگاه‌های صنعتی سال ۱۳۸۹، مرکز آمار ایران.

جدول ۵. وضعیت صنایع معدنی استان اصفهان به تفکیک انواع محصولات در سال ۱۳۸۸

ردیف	شرح	تعداد کارگاه	تعداد شاغلان (نفر)	ارزش داده‌های فعالیت صنعتی (میلیون ریال)	ارزش ستانده‌های فعالیت صنعتی (میلیون ریال)	ارزش افزوده فعالیت صنعتی (میلیون ریال)	شاخص بهره‌وری کار (میلیون ریال - نفر)
۱	تولید شیشه جام	۵	۵۷۲	۱۷۱،۸۳۷	۲۷۱،۸۶۷	۱۰۰،۰۳۰	۱۷۴/۹
۲	تولید محصولات شیشه‌ای بجز شیشه جام	۴	۶۸۰	۴۰،۹۴۶	۱۰۸،۸۴۱	۶۷،۸۹۵	۹۹/۸
۳	تولید کالاهای سرامیکی غیرنسوز غیرساختمانی	۶	۲،۸۵۲	۲۰۵،۸۴۳	۵۱۲،۸۰۵	۳۰۶،۹۶۲	۱۰۷/۶
۴	تولید محصولات سرامیکی نسوز - عایق حرارت	۹	۲،۳۸۹	۵۸۰،۱۸۸	۱،۰۶۹،۹۷۱	۴۸۹،۷۸۳	۲۰۵/۰
۵	تولید سیمان و آهک و گچ	۹	۳،۰۸۱	۷۲۶،۳۴۵	۳،۰۱۷،۹۱۰	۲،۲۹۱،۵۶۶	۷۴۳/۸
۶	تولید محصولات ساخته شده از بتن و سیمان و گچ	۲۸	۱،۸۳۲	۲۹۲،۷۸۲	۶۱۴،۷۴۸	۳۲۱،۹۶۶	۱۷۵/۷
۷	بریدن و شکل دادن و تکمیل سنگ	۲۲۵	۳،۸۸۴	۱۰،۷۷۰،۵۶	۱،۸۳۰،۷۱۸	۷۵۳،۶۶۲	۱۹۴/۰
۸	تولید آجر	۱۶۱	۵،۶۵۵	۳۱۷،۳۶۴	۸۲۶،۳۱۱	۵۰۸،۷۴۷	۹۰/۰
۹	تولید سایر محصولات گلی و سرامیکی غیرنسوز ساختمانی	۱۹	۴،۱۳۴	۷۰۹،۸۰۷	۱،۶۵۶،۳۰۱	۹۴۶،۴۹۴	۲۲۹/۰
۱۰	تولید سایر محصولات کانی غیرفلزی طبقه بندی نشده در جای دیگر	۲۹	۱،۳۱۴	۴۲۵،۰۱۱	۸۲۹،۵۸۸	۴۰۴،۵۷۷	۳۰۷/۹
۱۱	تولید محصولات اولیه آهن و فولاد	۵۰	۲۷۰،۶۴	۳۸،۶۲۲،۸۰۶	۶۱،۶۷۷،۸۲۹	۲۳،۰۵۴،۹۲۳	۸۵۱/۹
۱۲	تولید محصولات اساسی مسی	۳	۲۸۱	۲۰،۵۱۳،۶۶	۲،۳۹۱،۵۴۷	۳۴۰،۱۸۲	۸۹۲/۹
۱۳	تولید محصولات اساسی آلومینیومی	۸	۳۲۵	۱۹۲،۹۳۲	۲۲۰،۶۵۳	۲۷،۷۲۱	۸۵/۳
۱۴	تولید فلزات گرانبها و سایر محصولات اساسی - بجز آهن و فولاد و مس و آلومینیم	۴	۲۵۹	۸۸،۷۸۱	۲۵۴،۸۹۱	۱۶۶،۱۱۰	۶۴۱/۳
۱۵	ریخته‌گری آهن و فولاد	۳۵	۳،۸۶۱	۷۸۰،۱۲۶	۱،۳۵۲،۶۷۵	۵۷۲،۵۴۸	۱۴۸/۳
۱۶	ریخته‌گری فلزات غیرآهنی	۵	۱۵۷	۴۰،۲۹۴	۵۷،۶۸۵	۱۷،۳۹۱	۱۱۰/۸
	مجموع	۶۰۰	۵۸،۴۴۰	۴۶،۳۲۳،۶۸۴	۷۶،۶۹۴،۲۴۲	۳۰،۳۷۰،۵۵۸	۵۱۹/۷

مأخذ: نتایج آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی مرکز آمار ایران و محاسبات مشاور.

همان‌طور که در جدول فوق قابل مشاهده است تعداد ۲۲۵ کارگاه صنایع معدنی استان اصفهان مربوط به کارگاه صنعتی بریدن و شکل دادن و تکمیل سنگ است و ۱۶۱ کارگاه صنعتی مربوط به تولید آجر است که جزء صنایع معدنی غیرفلزی طبقه‌بندی شده‌اند و پس از آنها بیشترین کارگاه صنایع معدنی استان اصفهان با ۵۰ کارگاه صنعتی مربوط به تولید محصولات اولیه آهن و فولاد می‌باشد که جزء صنایع معدنی فلزی استان اصفهان محسوب می‌شود. نکته بسیار مهم در این بین، وجود صنایع معدنی بزرگ فولادی در استان اصفهان است که علیرغم در دسترس نبودن معادن فعال سنگ آهن و کمبود آب، در این استان شکل گرفته و زیرساخت صنعتی استان نیز به نسبت در همین جهت هدایت شده است که بسیار قابل تأمل است.

مزیت‌ها و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در استان اصفهان

مزیت‌های بخش صنعت استان

- وجود زیرساخت‌های لازم و مناسب در رابطه با صنعت و معدن (شامل صنایع مادر، معادن موجود و ذخایر قابل اکتشاف، دانشگاه‌های مهم و معتبر، نیروهای متخصص، مدیران اجرایی با تجربه و...).
- وجود پیشینه و قدمت صنعتی و معدنی در استان اصفهان.
- قرار گرفتن استان اصفهان در ناحیه مرکزی کشور و دسترسی مناسب و آسان به سایر استان‌ها.
- حاشیه امنیت بالا جهت سرمایه‌گذاری در این استان.

مزیت‌های بخش معدن استان

- وجود سه زون مهم زمین‌شناسی از قبیل زون سنندج - سیرجان، زون ایران مرکزی و زون زاگرس مرتفع که پهنه وسیعی از استان را پوشش می‌دهد.
- تأثیر فرآیندهای تکتونیکی و آتشفشانی مربوط به هر یک از زون‌های کوهزایی موجب تشکیل انواع مواد معدنی در استان شده است.
- در حال حاضر بالغ بر ۴۰ نوع مواد معدنی تحت ۴ گروه و ذخیره بالغ بر ۲ میلیارد تن شامل انواع مواد معدنی اعم از مصالح ساختمانی، سنگ‌های تزئینی، مواد معدنی غیرفلزی و گروه مواد معدنی فلزی مورد بهره‌برداری قرار دارد.
- مرکزیت استان، قدمت معدنکاری در استان، وجود کارخانجات متعدد فرآوری مواد معدنی (اعم از کارخانجات بزرگ و کوچک)، وجود راه‌های مواصلاتی و زیرساخت‌ها، وجود دانشگاه‌های معتبر تخصصی و فنی و تربیت نیروی انسانی کارآمد.

اولویت‌های سرمایه‌گذاری در معادن و صنایع معدنی استان اصفهان

- اکتشاف و استخراج، سنگ آهن، تولید کنسانتره آهن و سنگ آهن دانه‌بندی شده، هماتیتی و مگنتیتی،
- کانی‌ها و کنسانتره‌های دارای فلز قیمتی،
- سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی،
- بنتونیت،
- گرونا،
- عایق‌های چندجداره‌ای شیشه‌ای،
- قالب سرامیکی نسوز،
- سرامیک کاهنده صوت،
- کاشی آنتی باکتریال و خود تمییزکننده،
- لوله و اتصالات سرامیکی و سفالی،
- آهک هیدراته،
- عایق‌های پیش‌ساخته نسوز و ضدآب،
- پرلیت منبسط شده،
- نانو پودرهای غیرفلزی،
- شستشوی کائولن،
- دانه‌بندی و فرآوری سیلیس،
- پرلیت دانه‌بندی شده،
- کاشی مینیاتوری،
- آجرهای شیلی،
- بتن پلیمر.

گروه صنایع فلزی

- پودر فولاد و فولاد،
- ورق قلع اندود،
- انواع لوله استیل، آهن، فولاد و چدن،
- فرومگنز پر کربن،
- فروسیلیسیوم با عیار ۷۵ درصد،

- فروسیلیکو منیزیم،
- سازه‌های فولادی سبک فلزی،
- متالورژی پودر آهن و فولاد آلیاژی،
- انواع مفتول، کابل و سایر کالاهای مشابه برای فیبرنوری (OPGW)،
- تولید مقاطع فولادهای آلیاژی.

فرصت‌های سرمایه‌گذاری در معادن و صنایع معدنی استان اصفهان

برخی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنایع معدنی استان اصفهان را که شرح آنها در قالب ۱۵ عنوان مطرح شده است به‌طور خلاصه در جدول زیر می‌توان معرفی کرد.

جدول ۶. فرصت‌های سرمایه‌گذاری در معادن و صنایع معدنی استان اصفهان

ردیف	عنوان سرمایه‌گذاری	شرح
۱	ایجاد کارخانجات جدید فرآوری فلدسپات	اغلب ذخایر فلدسپات موجود در استان به‌دلیل درجه سختی و میزان آهن بالا در این ذخایر قابلیت ورود به بازار را ندارند. به‌نظر می‌رسد احداث یک یا چند واحد فرآوری که قابلیت میکرونیزه کردن و آهن‌زدایی فلدسپات را داشته باشند بتوانند فرصتی برای رونق دادن به معادن فوق در استان باشد و همچنین روی صادرات محصولات تولیدی می‌توان حساب کرد
۲	سرمایه‌گذاری در صنایع تولید فرو مولیبدن	با کشف دو اندیس جدید مس - مولیبدن پورفیری در استان، به‌نظر می‌رسد می‌توان با فرآوری مس و تولید مولیبدن، در آینده نزدیک نسبت به تولید فرو آلیاژها از نوع فرو مولیبدن اقدام کرد
۳	ایجاد واحد جدید فرآوری سنگ آهن	جذب سنگ آهن موجود در استان و استان‌های همجوار از طریق یک واحد مرکزی فرآوری شامل کانه‌آرایی و گندله‌سازی سنگ آهن در مجاورت شرکت ذوب آهن و فولاد مبارکه و خریداری سنگ آهن کم‌عیار در استان با قیمت قابل رقابت با خریداران چینی به‌منظور جلوگیری از خروج مواد خام معدنی از کشور
۴	سرمایه‌گذاری در صنایع نسوزها و عایق حرارت	وجود مواد اولیه معدنی مورد نیاز این صنعت نظیر خاک نسوز، کائولن و فلدسپات و... در استان و وجود تخصص و توانایی در این رشته صنعتی از یک طرف و نیاز کشور و همچنین امکان صادرات محصولات تولیدی به خارج از کشور از طرف دیگر، سرمایه‌گذاری در این صنعت را توجیه‌پذیر می‌نماید
۵	سرمایه‌گذاری در استخراج و فرآوری فلزات غیر از آهن، مس و آلومینیم	وجود ذخایر قابل توجه طلا در استان و نیاز کشور به این محصول، ضرورت سرمایه‌گذاری بیشتر را ایجاب می‌کند. در کنار طلا، فلزات دیگری مثل تنگستن نیز در استان وجود دارد که قابلیت و توانایی سرمایه‌گذاری بیشتر و برنامه‌ریزی دقیق‌تر در این صنایع را دارا می‌باشد
۶	سرمایه‌گذاری در صنایع معدنی در حوزه منطقه آزاد و ویژه سلفچگان	تسهیلات فراوان پیش‌بینی شده برای منطقه ویژه و آزاد سلفچگان از یک طرف و همجواری و نزدیکی آن با استان اصفهان، ایجاب می‌کند بخشی از سرمایه‌گذاری‌های جدید استان اصفهان در منطقه آزاد سلفچگان صورت پذیرد

ردیف	عنوان سرمایه‌گذاری	شرح
۷	سرمایه‌گذاری در سنگ‌های تزئینی و آنتیک	با توجه به کارخانجات سنگ‌های ساختمانی فراوانی که در استان اصفهان وجود دارد و ضایعات زیادی که به‌صورت سنگ‌های ریز به‌وجود می‌آید می‌توان با بازیافت و تبدیل آنها به سنگ‌های تزئینی و آنتیک، محصولات جدید و جذابی را تولید و ارائه نمود که ضمن اشتغال‌زایی می‌تواند صادرات صنایع دستی در این حوزه را باعث شود. سنگ‌های تزئینی کاربردهای زیادی در ساختمان‌های مسکونی، اداری، رستوران‌ها، سالن‌های نمایش و... در داخل و خارج از کشور دارد
۸	سرمایه‌گذاری در صنایع تولیدی فروآلیاژها	با توجه به کارخانجات تولید فروآلیاژها در استان و امکان گسترش و توسعه این صنعت در استان و نیز نیاز فراوان کشور به این محصولات مانند فرومنگنز پرکربن، فروسیلیسیوم، فروسیلیکو منیزیم و... امکان سرمایه‌گذاری بیشتر در این صنعت اقتصادی و امکان‌پذیر می‌باشد
۹	اکتشاف ذخایر جدید سنگ آهن در استان	به‌علت عدم کفایت ذخایر فعلی سنگ آهن در استان باید با مطالعات و اکتشافات جدید در استان به کمک سازمان زمین‌شناسی و بخش خصوصی نسبت به یافتن ذخایر پنهان و ارزیابی آنها به‌عنوان یک فرصت جدید در استان توجه خاصی نمود
۱۰	سرمایه‌گذاری در استخراج خاک صنعتی	وجود ۱۲ نوع اندیس خاک صنعتی در استان و استخراج و فرآوری تنها ۷ نوع از آنها، توجه و سرمایه‌گذاری و استخراج ۵ نوع دیگر ضروری به‌نظر می‌رسد
۱۱	سرمایه‌گذاری در صنایع سرامیک‌های صنعتی و پیشرفته	وجود مواد اولیه معدنی مورد نیاز این صنعت در استان در کنار دارا بودن دانش و نیروی متخصص در این صنعت، وجود مراجع علمی و دانشگاهی مناسب و همچنین نیاز امروز کشور به این محصولات و صنایع نوین از قبیل لوله و اتصالات سرامیکی، سرامیک‌های کاهنده صوت و سرامیک‌های نسوز و... لزوم سرمایه‌گذاری در این صنعت را مشخص می‌نماید
۱۲	تولید سنگ‌های ساختمان با کیفیت مطلوب و پیشرفته	با توجه به وجود انواع ذخایر معدنی سنگ ساختمانی در استان، می‌توان با واردات تکنولوژی پیشرفته و توانمندسازی نیروی انسانی متخصص برای تولید سنگ‌های ساختمانی با کیفیت و استاندارد بالا در جهت جایگزینی آن با واردات سنگ‌های ساختمانی از خارج کشور و صادرات آن به منطقه برنامه‌ریزی نمود
۱۳	ایجاد کارخانجات جدید ظروف چینی و چینی بهداشتی	با توجه به ذخایر معدنی موجود استان اصفهان به‌عنوان مواد اولیه و واردات قابل توجه چینی و چینی بهداشتی و نیازهای آتی داخل کشور و امکان صادرات آن، توجه بیشتر به این صنعت در استان توصیه می‌شود
۱۴	ایجاد کارخانجات جدید سیمان	وجود ذخایر قابل توجه آهک در استان اصفهان از یک طرف و قرار گرفتن استان در مرکز کشور و راه‌های ارتباطی آن به کلیه مناطق کشور، امکان کلی تولید محصولات معدنی انواع سیمان (مخصوصاً سیمان ویژه) را فراهم می‌کند
۱۵	سرمایه‌گذاری در عناصر نادر خاکی	انواع عناصر نادر خاکی استان اصفهان ذخایر معدنی پتاس، کاتولن و سولفات باریم در استان می‌باشد که با استخراج و فرآوری معادن مزبور می‌توان در زمینه تولیدات کاشی و سرامیک، ظروف چینی و چینی بهداشتی و همچنین در تولید کود مورد نیاز کشاورزی و همچنین کاربرد آن در محصولات غذایی اقدام کرد

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

بیشتر پتانسیل معدنی استان اصفهان به معادن غیرفلزی مربوط می‌شود و همان‌طور که پیش‌تر نیز آورده شد، بجز چند معدن سرب و روی فعال، مابقی معادن استان غیرفلزی هستند. در سال ۱۳۸۹ متوسط تولید هر معدن در استان اصفهان ۵۷/۲ هزار تن و متوسط تولید سرانه بخش معدن استان ۳/۱ هزارتن بوده است. همچنین نسبت استخراج واقعی به ذخایر معدنی استان ۰/۷۷ درصد برای سال ۱۳۸۹ در استان اصفهان ذکر شده است.

با توجه به کشف دو اندیس جدید مس - مولیبدن پروفیری در استان اصفهان، می‌توان با فرآوری مس و تولید مولیبدن در آینده نسبت به تولید فرو آلیاژها اقدام کرد. همچنین وجود ذخایر قابل توجه طلا و فلزات دیگری مثل تنگستن که قابلیت سرمایه‌گذاری بیشتر به همراه برنامه‌ریزی دقیق‌تر را داراست می‌تواند به شکوفایی بیشتر معدن استان منجر شود. به‌منظور جلوگیری از خروج مواد خام معدنی از کشور می‌توان با ایجاد واحدهای جدید فرآوری سنگ آهن به جذب این ماده معدنی در استان و استان‌های همجوار کمک کرد. با عنایت به اینکه بیشتر معادن استان جزء سنگ‌های تزئینی است و ضایعات زیادی که از آنها به‌وجود می‌آید می‌توان با بازیافت و تبدیل آنها به سنگ تزئینی و آنتیک، محصولات جدید و جذابی را تولید و ضمن اشتغالزایی بیشتر نگاهی هم به صادرات صنایع دستی در این حوزه داشت. استان اصفهان با داشتن ذخایر قابل توجه آهک می‌تواند پتانسیل ایجاد کارخانجات جدید سیمان بالخصوص سیمان ویژه را داشته باشد. در پایان می‌توان به سرمایه‌گذاری در عناصر نادر خاکی استان اصفهان از جمله عناصر پتاس، کائولن و سولفات باریم در راستای تولید کاشی و سرامیک، ظروف چینی و چینی بهداشتی و محصولات مورد نیاز بخش کشاورزی اشاره کرد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۶۴۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان اصفهان در بخش معدن و صنایع معدنی

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه معدن و صنایع معدنی)

تهیه و تدوین: ابراهیم مقصودی

ناظران علمی: محمدرضا محمدخانی، هوشنگ محمدی، فرید دهقانی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه کلیدی:

معدن

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۲/۲۰